

Publicaties

Door Ed Colijn & Sylvia van Leeuwen (Mollusca)

Publicaties EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden

- Arp, S. 2023. Mierengemeenschappen bij verschillende typen bosbeheer. – EIS2023-04, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden / Utrechts Landschap.
- Bosch, J. van 't & M. Kos 2022. Bijen in dertien Amsterdamse parken en groengebieden in 2022. – EIS2022-30, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Bosch, J. van 't, K. Goudsmits & J.T. Smit 2022. Bestuivers van de Mokbaai en de Eder & Ginkelse heide. – EIS2022-34, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Dijk, C. van, J. Noordijk & A. Evers 2022. Bestrijding mediterrane draaigatje door bevrozing van de bodem. Effectiviteit van een in situ behandeling. – Rapport WPR-1205, Wageningen Research, Wageningen / EIS2022-24, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden / TIBACH, Ulft.
- Herlings, A., D. Bekker, G. Bos, D. Drukker, M. Epe, A. Gmelig Meyling, R. van Grunsven, J. Herder, M. LaHaye, E. van Norren, M. Reemer, M. van Santen, C. van Turnhout, A. Vaessen, M. Wallis de Vries 2022. Actualisatie soorten voor beleid in Noord-Holland. – VS2022.022, Rapportnummer VS2022.022, De Vlinderstichting, Wageningen / EIS2022-36, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Kleef, H. van, S. Kanters, J. Kampen, P. Lemmers, B. Koese, S. Schep & W. Rip 2022. Uitwerking ecosysteemaanpak beheersen rivierkreeften Molenpolder. – Stichting Bargerveen, Nijmegen / EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Koese, B. 2022. Lessen uit de verwijdering van een populatie marmerkreeften. – EIS2022-39, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Kos, M. 2022. Bijenmonitoring op 35 locaties in Haarlem: herhaling 2022. – EIS2022-35, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Noordijk, J. 2023. Inventarisatie vermiljoenkever in De Rollen, Kõrbusch, Limbrichterbos en IJzerenbos. – EIS2023-01, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Noordijk, J. 2023. Vestiging en bestrijding van de exotische termiet *Zootermopsis angusticollis*. – EIS2023-02, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Noordijk, J. 2023. Vermiljoenkeverinventarisatie rondom hoogspanningsstation Kelpen. – EIS2023-05, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Noordijk, J., R. Buesink & E.O. Colijn 2022. De juchtleekever in Zuid-Limburg – inventarisatie en bescherming. – EIS2022-28, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Noordijk, J., R. Buesink & E.O. Colijn 2022. Bescherming van de vermiljoenkever bij Born (Limburg). – EIS2022-33, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Reemer, M. & J. van 't Bosch 2023. Wilde bijen in Zuid-Holland: belangrijke soorten en belangrijke gebieden. – EIS2023-03, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Reemer, M. & E. van der Spek 2022. Vier bedreigde bijensoorten op Texel: verspreiding, ecologie en bescherming. – EIS2022-27, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Reemer, M., L. Slikboer & J. van 't Bosch 2022. Nulmeting insecten in de Middel- en Oostduinen op Goeree. – EIS2022-29, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Rhebergen, F. & Th. Zeegers 2023. Van blinde bij tot zilveren fluitje. Portretten van wilde bijen en zweefvliegen. – EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Slikboer, L. 2022. Bijenlandschap IJsselmonde: Inventarisatie van 14 terreinen. – EIS2022-31, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Slikboer, L. 2022. Kansen voor bijen in Gorinchem. – EIS2022-32, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Slikboer, L., G. Huijzers & W. Westdijk 2022. Zandhommelzuidas - de zuidrand van de Hoeksche Waard als leefgebied voor de zandhommel. – EIS2022-22, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Smit, J.T. 2022. Tussenrapport. Vlakdekkende inventarisatie vliegend hert in het Natura 2000-gebied Veluwe. – EIS2022-37, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Smit, J.T. 2022. Tussenrapport. Transect- en puntmonitoring vliegend hert in het Natura 2000-gebied Veluwe. – EIS2022-38, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Smit, J.T. 2023. Bestuivers in Utrecht. – EIS2023-06, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Smit, J.T. & T. Fernhout 2023. Nulmeting populatie zwarte sachembij *Anthophora retusa* in Kwinteloijen. – EIS2023-07, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Smit, J.T., J. Smit, J. de Rond & Th. Zeegers 2021. Moerasmaskerbij en kauwende metselbij in de provincie Overijssel. – EIS2021-27, EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.

Overige publicaties Nederland (non-marine)

- Achterberg, K. van & R. Soethof 2023. A genus of Euphorinae (Hymenoptera: Braconidae) new for Europe, with the description of a new species from the Netherlands. – Entomologische Berichten 83 (4): 92-95.
- Achterberg, C. van, J.T. Smit & T. Ljubomirov 2023. Review of the European *Eumenes* Latreille (Hymenoptera, Vespidae) using morphology and DNA barcodes, with an illustrated key to species. ZooKeys 1143: 93-163.
- Akkerman, R.W. & T. Martens 2023. Vondst van de eerste rietbodewants (*Holcocranum saturejae*) in Limburg (Lygaeidae). – Natuurhistorisch Maandblad 112 (9): 244-245.
- Akkerman, R.W. & W.G. Vergoossen 2023. De wantsen (Heteroptera) van het Landgoed Rozendaal. – Natuurhistorisch Maandblad 112 (1): 23-31.
- Akkerman, R.W. & W.G. Vergoossen 2023. Vijf jaar wantsenonderzoek op de Beegderheide (Heteroptera). – Natuurhistorisch Maandblad 112 (3): 81-92.
- Alferink, L., L. Marshall, R. De Jonghe & J.C. Biesmeijer 2023. Herkenning van de soorten van het aardhommel-complex (Hymenoptera: Apidae: *Bombus* s.s.) door middel van kleurpatronen. – Entomologische Berichten 83 (6): 183-190.
- Anonymous 2023. Leuke waarnemingen in 2022. – HymenoVaria 27: 10-11.
- Arp, W. 2023. Praktijkinfo. Specimenhouder. – HymenoVaria 27: 43-44.
- Arp, W. 2023. De goudwesp *Pseudochrysis neglecta* als parasiet van *Odynerus* schoorsteenwespen. – HymenoVaria 28: 87-89.
- Aukema, B. & B. de Jong 2023. An unexpected record of *Chroantha ornatula* in the Netherlands (Heteroptera: Pentatomidae). – Entomologische Berichten 83 (1): 18.
- Aukema, B. & G. Lommen 2023. First records of the burrower bug *Geotomus elongatus* from the Netherlands (Heteroptera: Cydnidae). – Entomologische Berichten 83 (1): 20-21.
- Aukema, B., Th. Heijerman & J. Prijs 2023. *Polymerus holosericeus* weer in Nederland waargenomen (Heteroptera: Miridae). – Entomologische Berichten 83 (3): 79-80.
- Aukema, B., R. Ketelaar & G. Mensink 2023. Wantsen van de Nederlandse Waddeneilanden VIII, met een geactualiseerde checklist (Hemiptera: Heteroptera). – Entomologische Berichten 83 (2): 29-44.
- Bakker, G., E. van Doorn & J. Keyzer 2023. Twee nieuwe sprinkhanen in 2022: grote spitskop en spoorkekel. – Straatgras 35 (1): 31-33.
- Barendregt, A. & T. Riemersma 2023. Veertig jaar kevers en spin-

- nen tellen in het Lauwersmeer. – De Levende Natuur 124 (1): 30-35.
- Belgers, D. & L. Blommers 2023. De bladwesep *Eurhadinoceraea ventralis* nu ook in Nederland gesignaleerd (Hymenoptera: Tenthredinidae). – Entomologische Berichten 83 (2): 49-50.
- Belgers, J.D.M. 2023. De parasitaire lintworm *Anomotaenia brevis* bij de bosslankmier *Temnothorax nylanderii*. – Forum Formicidarum 24 (1): 9-10.
- Beuk, P.L.Th. & A.A.M. Lamberts 2023. *Pseudopachychaeta oscinina*, een nieuwe halmvlieg voor Nederland (Diptera: Chloropidae). – Entomologische Berichten 83 (1): 14-16.
- Beuk, P.L.Th., A.A.M. Lamberts & A. Wijker 2023. De mineervlieg *Cerodontha phragmitophila* nieuw voor Nederland (Diptera: Agromyzidae). – Entomologische Berichten 83 (1): 17.
- Bezemer, L., D. Dekkers, M. Daumal, H. Tolkamp & E. Peeters 2023. De negendoornige wintersteenvlieg (*Taeniopteryx schoenemundi*) in Limburg. Populatie-ontwikkeling in zijbeken op de rechter Maasoever. – Natuurhistorisch Maandblad 112 (11): 269-276.
- Bieman, C.F.M den, S. Jansen, A.J.W. Lenders & M.C. de Haas 2023. Zangcicaden in Limburg (Cicadidae). Gaan we in de toekomst genieten van mediterrane cicadenzang in Nederland? – Natuurhistorisch Maandblad 112 (5): 129-135.
- Boer, J. de & H. Bosma 2022. De zegge-korfslak en de platte schijfhoren in Friesland. Inventaratie-onderzoek in het kader van monitoring. – Zoekbeeld 12 (2): 15-17.
- Boer, J. de & H. Bosma 2023. De zegge-korfslak in Friesland: Oudega-Heeg en Sneek-Langweer. – Zoekbeeld 13 (1): 22-25.
- Boer, J. de & H.J. Kwant 2023. Een malacologische uitstap naar Gieten/Eext, Drenthe. – Spirula 433: 42-44.
- Boer, P. 2023. Mieren van de Benelux. 3^e herziene druk. – Stichting Jeugdbondsuitgeverij.
- Boesveld, A. & A. Gmelig Meyling 2022. Schorsbewonende slakkensoorten in De Biesbosch. – Zoekbeeld 12 (2): 18-19.
- Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling 2023. Monitoring Nauwe korfslak Delflandse Kust in het kader van de instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied. Tiende inventarisatiejaar (winter 2022-2023) en trends over periode 2013-2014 t/m 2022-2023. – Stichting ANEMOON en Vertigo Research, Lisse en Dordrecht.
- Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling 2023. Monitoring van de Nauwe korfslak in het Vinetaduïn na translocatie van populatie ten behoeve van de aanleg van de Hoekse Lijn. Fase 3. Resultaten van de inventarisatie in 2022 (T2) tevens beschouwd ten opzichten van resultaten uit de eerste inventarisatie in 2019 (T0) en die uit 2020 (T1). – Stichting ANEMOON & Vertigo Research, Lisse en Dordrecht.
- Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling 2023. Overzicht van onderzoeken naar de Nauwe korfslak in het Vinetaduïn. Een analyse van het populatieverloop en een schatting van het huidige voorkomen in het kader van beoogde grijs-duin herstelmaatregelen voor behoud van de soort in dit duingebied. – Stichting ANEMOON & Vertigo Research, Lisse en Dordrecht.
- Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling 2023. Monitoring van de zegge-korfslak en de platte schijfhoren en een verkennende inventarisatie van de gestreepte waterroofkever in voor deze Habitatrichtlijn-soorten aangewezen Natura 2000-gebieden in de Provincie Overijssel. – Stichting ANEMOON en Vertigo Research, Lisse en Dordrecht.
- Boesveld, A. & A. Gmelig Meyling 2023. Populatieveranderingen van de zegge-korfslak, platte schijfhoren, kleverige poelslak en gestreepte waterroofkever in Overijssel. – Zoekbeeld 13 (1): 19-21.
- Boesveld, A. & A. Gmelig Meyling 2023. Slakken op boomschors in de Biesbosch. – Spirula 435: 6-13.
- Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling 2023. Onderzoek naar de zegge-korfslak *Vertigo moulinsiana*, de platte schijfhoren *Anisus vorticulus* en de kleverige poelslak *Myxas glutinosa* in Natura 2000-gebieden in Overijssel en Zuid-Holland. – Spirula 436: 30-36.
- Boorsma, A. & G. Majoor 2022. Verslag van de NMV-excursie naar de Rijnstangen in natuurgebied Gelderse Poort, 17 september 2022. – Spirula 433: 21-26.
- Bosch, J. van 't, A. Stip & C. van Swaay 2023. Naar een meetnet hommels (Hymenoptera: Apidae). – Entomologische Berichten 83 (6): 205-211.
- Bot, S. & F. van de Meutter 2023. Hoverflies of Britain and North-west Europe - A photographic guide. – Bloomsbury.
- Bouma, A. 2023. Huisgenoten. Insecten in en om je eigen huis. – Atlas Contact.
- Bree, E. de 2022. De kevervliegjes *Stegana hypoleuca* en *S. mehadiae* nieuw voor Nederland (Diptera: Drosophilidae). – De Vliegenmepper 31 (2): 17-19.
- Breugel, P. van 2023. Coconoogstgast. – HymenoVaria 27: 18-19.
- Breugel, P. van 2023. *Hoplocryptus confector* 2. – HymenoVaria 27: 20.
- Breugel, P. van 2023. Mexicaanse zwartsteel in doorkijkwoning, deel 2. – HymenoVaria 27: 29-31.
- Breugel, P. van 2023. *Osmia bicornis* in verticale gangen. – HymenoVaria 27: 39-42.
- Breugel, P. van 2023. *Anthophora furcata* nestelt in verticale gang. – HymenoVaria 28: 76-79.
- Breugel, P. van 2023. De rode maskerbij op Schoorsveld. – HymenoVaria 28: 89-90.
- Breugel, P. van 2023. Basisgids wilde bijen. 3^e druk. – KNNV Uitgeverij.
- Buesink, R., J. Noordijk & E.O. Colijn 2023. Inventarisatie en bescherming van de juchtleerkever (*Osmoderma eremita*) in Zuid-Limburg. – Natuurhistorisch Maandblad 112 (10): 249-255.
- Buggenum, H.J.M. van & B. Aukema 2023. Eerste vondsten van de geelrandkromsprietwants (*Camptopus lateralis*) in Nederland (Heteroptera: Alydidae). – Natuurhistorisch Maandblad 112 (11): 283-286.
- Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & J.T. Hermans 2023. De libellen van de Middelsgraaf. Voor en na natuurvriendelijke herinrichting. – Natuurhistorisch Maandblad 112 (7): 188-200.
- Chang, C., M.P. Berg, R.S.P. van Logtestijn, J. Zuo, L. Lin, C. Bom, J. Wolters, M. Biesbroeck, P. de Ruijter, M.M. Hefting, U. Sass-Klaassen & J.H.C. Cornelissen 2023. Reciprocal bark exchange helps to disentangle tree species-dependent bark and wood trait effects on invertebrate diversity. – Journal of Ecology 111 (1): 125-138.
- Ciliberti, P. & H. de Jong 2023. Uit de toren: *Rhagoletis batava* (Diptera: Tephritidae), een soort beschreven op basis van Nederlands materiaal: een pest van duindoorn of toch niet?. – De Vliegenmepper 32 (1): 17-18.
- Colijn, E.O. & M. Speelman 2023. *Attagenus woodroffei*, een nieuwe spektor voor Nederland (Coleoptera: Dermestidae). – Entomologische Berichten 83 (3): 76-78.
- Cornelissen, A.C.M. 2023. To the skies and underground: Ecological and behavioural aspects of dispersal and pupation of the small hive beetle (*Aethina tumida* Murray; Coleoptera: Nitidulidae) as an invasive species. – Proefschrift, Universiteit Wageningen.
- Cramer, T. 2023. Korte mededelingen uit Noord-Brabant. – Franje 26 (51): 27-28.
- Damm, T. 2023. Nieuwe populaties moerassprinkhaan. – Tussen Duin & Dijk 22 (2): 20-22.
- Dekkers, G. 2022. Vlinders van de Marker Wadden, vijf jaar na het opspuiten van nieuw land. – Franje 25 (50): 76-78.
- Deventer, L. van 2022. De halmuitjes onder de loep. – Franje 25 (50): 87-91.
- Deventer, L. van 2023. *Metasia ophialis* (Treitschke, 1829) in Nederland. – Franje 26 (51): 29-30.
- Dijk, A. van 2023. Cryptische veldwesep *Polistes gallicus* in de Lentse Waard. – HymenoVaria 28: 73-74.
- Doorenweerd, C., K.M. Lee, E.J. van Nieuwerkerken, M. Mutanen 2023. Phylogenomic inference of two widespread European leaf miner species complexes suggests mechanisms for sympatric speciation (Lepidoptera: Nepticulidae: Ectoedemia). – Systematic Entomology 48 (2): 341-353.

- Drost, M.B.P., W. Dekoninck, G. van Houdt, J. Muilwijk & F. van Nunen 2023. De loopkever *Amara strenua* en zijn recente uitbreiding in Nederland en België (Coleoptera: Carabidae). – Entomologische Berichten 83 (4): 96-103.
- Elfferich, C. 2022. Knopig helmkruid: waardplant van de gewone coronamot. – Franje 25 (50): 115-116.
- Elfferich, C., R. van Grunsven & L. Vogelenzang 2023. Liefde voor libellen. – Natura 120 (2): 18-21.
- Ent, L.-J. van der 2022. Oproep: verspreidingsgegevens zwartbandwimper-zweefvlieg, *Dasyrphus neovenustus*. – De Vliegenmepper 31 (2): 32.
- Ent, L.-J. van der 2023. Hilltopping op D'n Observant. – De Vliegenmepper 32 (1): 5-7.
- Evers, A., J. Noordijk & C. van Dijk 2023. Bodembevriezing tegen mediterraan draaigatje. – Dierplagen Informatie 2023 (1): 4-6.
- Feenstra, M. 2023. Voorjaarsmestkever (*Geotrupes vernalis*) door pitrus (*Juncus effusus*) gespietst. – Sektie Everts Info 140-141: 7.
- Feenstra, M. & F. van Rhijn 2022. Aan russen gespietste libellen. – Brachytron 23 (1-2): 58-60.
- Felix, R. 2023. Potvallenonderzoek in het Schaapsgoor. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar. – TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 41-44.
- Franken, O., H. Olf, L. Govers, T. van der Heijde, S. Holthuijsen, J. Dickson, S. Witte, Q. Smeele, E. van Onselen, A. Oost & A. van der Eijk 2023. Hard substraat Waddenzee houvast voor 17 soorten. – De Levende Natuur 124 (1): 124-129.
- Franssen, M. 2023. Nachtvinders in de Coepelduynen in 2022. – Hollandse Duinen 82: 30-37.
- Franssen, M. 2023. Het vlinderjaar 2022. – Franje 26 (51): 17-21.
- Gerrits, G. & L. Hemerik 2022. Een nieuw leven voor oude data, of kevers vangen in de duinen. – Hollandse Duinen 81: 24-37.
- Gielen, K. & R.Ph. Jansen & K. Smets 2023. *Abdera biflexuosa* (Curtis, 1829) new for all countries of the Benelux (Coleoptera: Melandryidae). – Bulletin van de Koninklijke Belgische Vereniging voor Entomologie 158 (3): 249-260.
- Gmeling Meyling, A., I. van Lente & R. de Bruyne (red.) 2023. Special. Exotische terrestrische weekdieren (landslakken) en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB). – Zoekbeeld 13 (1) B: 1-48.
- Godijn, N. & L. Slikboer 2023. Nestaggregaties van bijen op primaire waterkeringen. – HymenoVaria 27: 12-14.
- Gompel, R. van 2022. Miereninteracties in beeld VI: moerassteekmier versus humusmier. – Forum Formicidarum 23 (3): 8-9.
- Goudsmits, K. 2023. De plooiwingswesp *Delta esuriens* belandt in Dordrecht. – HymenoVaria 27: 19-20.
- Goudsmits, K. 2023. Tweede waarneming van de slankspruitmaskerbij (Colletidae) na 61 jaar in Nederland. – HymenoVaria 27: 21-23.
- Groenewoud, H. 2022. Vlinders met een verhaal. – Franje 25 (50): 70-76.
- Grosscurt, A. 2023. De galmuggen *Parallelodiplosis galliperda* and *Xenodiplosis laeviusculi* (Diptera: Cecidomyiidae), inquilinen op gallen van zowel plaatjes- als lensgalwespen (Hymenoptera: Cynipidae). – Entomologische Berichten 83 (5): 118-126.
- Haaren, T. van 2022. *Paramysis lacustris* (Czerniavsky, 1882) in de Neder-Rijn bij Spijk (Crustacea: Mysidacea). – Macrofaunanieuwsmail 162: 2-6.
- Haaren, T. van & B. Achterkamp 2023. De Amerikaanse wortelwroeter *Sparganophilus tamesis* in Nederland, een nieuwe exoot en een vertegenwoordiger van een nieuwe familie voor Nederland (Annelida: Sparganophilidae). – Macrofaunanieuwsmail 163: 3-9.
- Heijerman, Th. 2023. *Xyletinus longitarsis* voor het eerst voor Nederland gemeld, benevens aantekeningen over de overige soorten van de Nederlandse Xyletininae (Coleoptera: Ptinidae). – Entomologische Berichten 83 (3): 71-75.
- Heijerman, Th. & K. Alders 2023. *Cyanapion afer*, eerste melding voor Nederland (Coleoptera: Brentidae). – Entomologische Berichten 83 (4): 104-106.
- Heijerman, Th. & J. Noordijk 2023. Import van een exemplaar van de woestijnbewonende zwartlijf *Edrotes ventricosus* (Coleoptera: Tenebrionidae). – Entomologische Berichten 83 (2): 48-49.
- Heitmans, W.R.B. & J. Noordijk 2023. De groene bananenkakkerlak *Panchlora nivea*, een adventieve exoot in Nederland (Blattodea: Blaberidae). – Entomologische Berichten 83 (4): 109-110.
- Helsdingen, P.J. van 2023. De topverspreider *Zoropsis spinimana*, de stekelpotige valse wolfspin. – Nieuwsbrief SPINED 40: 8-11.
- Helsdingen, P.J. van 2023. *Dolomedes plantarius* beschermd? – Nieuwsbrief SPINED 40: 16-18.
- Helsdingen, P.J. van 2023. Spin van het jaar 2023. – Nieuwsbrief SPINED 40: 20.
- Helsdingen, P.J. van 2023. *Steatoda paykulliana* in Spaanse broccoli. – Nieuwsbrief SPINED 40: 23-24.
- Helsdingen, P.J. van 2023. Spinnen in Waarneming.nl. – Nieuwsbrief SPINED 40: 25-27.
- Helsdingen, P.J. van 2023. Recent changes in nomenclature (2023.1). – Nieuwsbrief SPINED 40: 28-29.
- Helsdingen, P.J. van 2023. Fauna Europaea. – Nieuwsbrief SPINED 40: 29.
- Hermans, J.T. 2023. De venwitsnuitlibel (*Leucorrhinia dubia*) in Limburg (Odonata: Libellulidae). Sterke afname van een karakteristieke vensoort. Deel 1: Fenologie en verspreiding. – Natuurhistorisch Maandblad 112 (10): 256-266.
- Hochkirch, A., M. Bilz, C.C. Ferreira, A. Danielczak, D. Allen, A. Nieto, C. Rondinini, K. Harding, C. Hilton-Taylor, C.M. Pollock, M. Seddon, J.-C. Vié, K.N.A. Alexander, E. Beech, M. Biscoito, Y. Braud, I.J. Burfield, F.M. Buzzetti, M. Cáliz, K.E. Carpenter, N.L. Chao, D. Chobanov, M.J.M. Christenhusz, B.B. Collette, M.T. Comeros-Raynal, N. Cox, M. Craig, A. Cuttelod, W.R.T. Darwall, B. Dodelin, N.K. Dulvy, E. Englefield, M.F. Fay, N. Fettes, J. Freyhof, S. García, M. García Criado, M. Harvey, N. Hodgetts, C. Ieronymidou, V.J. Kalkman, S.P. Kell, J. Kemp, S. Khela, R.V. Lansdown, J.M. Lawson, D.J. Leaman, J. Magos Brehm, N. Maxted, R.M. Miller, E. Neubert, B. Odé, D. Pollard, R. Pollom, R. Pople, J.J. Presa Asensio, G.M. Ralph, H. Rankou, M. Rivers, S.P.M. Roberts, B. Russell, A. Sennikov, F. Soldati, A. Staneva, E. Stump, A. Symes, D. Telnov, H. Temple, A. Terry, A. Timoshyna, C. van Swaay, H. Väre, R.H.L. Walls, L. Willems, B. Wilson, J. Window, E.G.E. Wright & T. Zuna-Kratky 2023. A multi-taxon analysis of European Red Lists reveals major threats to biodiversity. – PLoS ONE 18 (11): e0293083. doi.org/10.1371/journal.pone.0293083
- Hoogenstein, L. 2023. Mijn 1000 soortentuin - Vind alles dat in je tuin vliegt, kruipt, loopt, zwemt en groeit. – Noordboek.
- Hoppenbrouwers, P. 2022. Ei-afzet en voortplanting van de zadellibel (*Anax ephippiger*) in de regio Nijmegen in 2019. – Brachytron 23 (1-2): 22-27.
- Hoven, W. van den 2022. Verslag Dipterawekend 2022 in Loenen - Landgoederen Brummen. – De Vliegenmepper 31 (2): 21-26.
- Hoven, W. van den 2023. Verrassende waarneming van *Cheilosia nebulosa* (nevelgitje) in Willinks Weust (Achterhoek-Gelderland). – De Vliegenmepper 32 (1): 15-16.
- IJland, S. 2023. *Enoplognatha diversa* (Araneae, Theridiidae) geïmporteerd in Nederland met een bloemkool. – Nieuwsbrief SPINED 40: 22-23.
- IJland, S. & P. van Diemen 2023. *Gasteracantha cancriformis* (Araneae, Araneidae) geïmporteerd in Nederland. – Nieuwsbrief SPINED 40: 21-22.
- Jansen, R., O. Vorst, F. van Nunen, J. Cuppen, C. van de Sande, T. de Goeij, G. van Ee, T. Faasen, A. Littel, B. van Maanen, J. Muilwijk & A. Threels 2023. Verslag excursie Oeffelter Meent, natuurgebied Maasheggen - 18 juni 2022. – Sektie Everts Info 140-141: 17-24.

- Jaume-Schinkel, S., G.M. Kvitte, I. Njunjić & M. Schilthuisen 2023. New records of moth flies (Diptera, Psychodidae) for the Dutch fauna. – Biodiversity Data Journal 11: e108636. doi: 10.3897/BDJ.11.e108636
- Jong, H. de & P. Ciliberti 2022. Uit de toren: Een honderd jaar oude vondst van *Fannia vesparia* (Fanniidae) in Nederland. – De Vliegenmepper 31 (2): 27-29.
- Kaag, K. 2022. Hoe bijzonder was 2021: een ruige analyse. – Franje 25 (50): 81-86.
- Kaag, K. 2022. Over *Apamea anceps* (veldgrasuil) en *A. sordens* (kweekgrasuil). – Franje 25 (50): 92.
- Kaag, K. 2022. Rietpalpmotten, *Helcystogramma*. – Franje 25 (50): 105-106.
- Kalkman, V.J., J.-P. Boudot, R. Futahashi, J.C. Abbott, C.A. Bota-Sierra, R. Guralnick, S.M. Bybee, J. Ware & M.W. Belitz 2022. Diversity of Palaearctic dragonflies and damselflies (Odonata). Diversity 14: 966. doi.org/ 10.3390/d14110966
- Katsman, J. 2022. Tien jaar libellen tellen in het Leersumser Veld. – Brachytron 23 (1-2): 33-47.
- Kerkhof, W. 2023. Krabben en kreeften op het strand. – Tussen Duin & Dijk 22 (3): 20-22.
- Kersten, I., T. van der Sterren, M. Groenhof & H. van der Meulen 2023. De aaskevers van landgoed Lichtenbeek, 40 jaar later. – De Levende Natuur 124 (4): 159-161.
- Kleef, H. van, A. Boesveld, A. Gmelig Meyling, K. van Bochove, J. Vogels & M. Nijssen 2023. Verspreiding, trends en ecologie van de nauwe korfslak in Zeeland. – Stichting Bargerveen, Stichting ANEMOON, Vertigo Research, Datura. Nijmegen, Lisse, Dordrecht en Wageningen.
- Knijnsberg, L. 2022. Grote elfenbankjesbreedvoet *Polyporivora picta* kiest nieuwe waardzwam. – De Vliegenmepper 31 (2): 30.
- Koert, J. & G. Majoor 2022. Het voorkomen van het mostonnetje *Pupilla muscorum* (Linnaeus, 1758) forma *bigranata* in Nederland. – Spirula 433: 12-14.
- Kos, M. 2023. Kenmerken van nesten en kolonies van hommels (Hymenoptera: Apidae: *Bombus*) in de Lage Landen - een literatuurstudie. – Entomologische Berichten 83 (6): 191-204.
- Kos, M. 2023. Atlas van de Nederlandse hommels (Hymenoptera: Apidae: *Bombus*). – Entomologische Berichten 83 (6): 212-251.
- Koster, K. 2022. De familie Cosmopterigidae Heinemann & Wocke [1876] - prachtmotten - in Nederland, met speciale aandacht voor het genus *Sorhagenia* (Chrysopeliinae). – Franje 25 (50): 97-105.
- Krischan, O. 2023. Franse veldwesp *Polistes dominula* aggregaties in nestblokken bijenhotel. – HymenoVaria 27: 23-26.
- Krischan, O. 2023. Observaties aan het gedrag van een kielplatkopwesp *Bethylus boops* (Hymenoptera: Bethyridae) in klimop (*Hedera* sp.). – HymenoVaria 28: 80-85.
- Kühnen, J. & J. Noordijk 2023. Eerste vondst van de Aziatische bidsprinkhaan *Hierodula tenuidentata* in Nederland (Mantodea: Mantidae). – Entomologische Berichten 83 (3): 62-64.
- Kuijper, W., F. Wesselingh & W. Peters 2023. Mollusken van de Maasbodem blootgelegd. – Spirula 436: 27-29.
- Kurstjens, G. & R. Geraeds 2022. Boktorren in het Zuidelijke Maasdal. Graadmeter voor de kwaliteit van het ooibos? – Natuurhistorisch Maandblad 111 (12): 309-317.
- Lamberts, S. 2023. Acht jaar vliegenonderzoek in het Noordhollands duinreservaat. – De Vliegenmepper 32 (1): 10-14.
- Langbroek, W. 2023. Zeldzame watermijt in goede handen. – Tussen Duin & Dijk 22 (1): 16-17.
- Langbroek, W. & C. Zuyderduyn 2023. Bijzondere macrofauna van stromende duinwateren tussen Wassenaar en Katwijk. – Hollandse Duinen 82: 8-20.
- Leeuwen, S. van & W. Kuijper 2023. Weekdieren in het buitendijkse natuurgebied De Schorren op Texel. – Het Zeepaard 81 (1): 31-38.
- Leeuwen, S. van, T. Neckheim & H. Bakker 2023. Resultaten van een NMV-excursie naar het Maasdal en het Viroindal (België). – Spirula 434: 8-15.
- Lemmers, P., R. Aukema, B.H.J.M. Crombaghs & J.T. Hermans 2023. Het effect van de bever (*Castor fiber*) op duurzame instandhouding van beekprik (*Lampetra planeri*) en gewone bronlibel (*Cordulegaster boltonii*) in de Roode Beek (Meinweggebied). – Natuurhistorisch Maandblad 112 (3): 93-101.
- Loon, A.J. van 2022. Mierenwerkgroepexcursie in zuidelijk Salland. – Forum Formicidarum 23 (3): 14-17.
- Loon, A.J. van, J. Noordijk & M. de Winkel 2022. De zwarte reuzenmier in Nederland – nieuwe stand van zaken. – Forum Formicidarum 23 (3): 17-21.
- Loon, M. van 2023. De mierwesp *Dasylabris maura* (Linnaeus, 1758) gevonden in Hoogwoud. – HymenoVaria 28: 74-75.
- Maat, G. van de & P. Oosterbroek 2022. Na 69 jaar weer een waarneming van *Tipula (Odonatisca) nodicornis* in het binnenland. – De Vliegenmepper 31 (2): 8-11.
- Majoor, G. 2023. Micropatroon van spiraallijntjes op de kleine kristalslak *Vitrea contracta* (Westerlund, 1871) en de grote kristalslak *Vitrea crystallina* (O.F. Müller, 1774). – Spirula 436: 13-14.
- Majoor, G., S. Keulen & J. Koert 2022. Weer een nieuwe landslak voor Limburg en Nederland: de zuidelijke glansslak (*Molina glabra*). – Natuurhistorisch Maandblad 111 (12): 323-324.
- Majoor, G., S. Keulen & J. Koert 2023. De weekdierfauna van het Vlootbeekdal. – Natuurhistorisch Maandblad 112 (1): 7-13.
- Manger, R. & G. De Knijf 2022. Massale voortplanting van de zadellibel (*Anax ephippiger*) in België en Nederland in de zomer van 2019. – Brachytron 23 (1-2): 7-21.
- Manger, R. 2022. Foeragerende zwermen van Kempense heidelibel (*Sympetrum depressiusculum*) in 2018 en 2019. – Brachytron 23 (1-2): 53-57.
- Margry, C.J.P.J., J.J.M.M. van Ooijen & G.D. Majoor 2023. Resultaten van tweede inventarisatie van de mollusken in Fort bij Rijnauwen. Verslag van een NMV-excursie op 10 juni 2023. – Spirula 436: 5-11.
- Mei, Z., J. Scheper, R. Bommarco, G.A. de Groot, M.P.D. Garratt, K. Hedlund, S.G. Potts, S. Redlich, H.G. Smith, I. Steffan-Dewenter, W.H. van der Putten, S. van Gils & D. Kleijn 2023. Inconsistent responses of carabid beetles and spiders to land-use intensity and landscape complexity in north-western Europe. – Biological Conservation 283: 110128; doi.org/10.1016/j.biocon.2023.110128
- Meijden, E. van der 2023. Lokale verschillen in waargenomen vliegperiodes van de glasvleugelpijlstaart *Hemaris fuciformis* verklaard (Lepidoptera: Spingidae). – Entomologische Berichten 83 (3): 65-70.
- Meijer, F., J. Bouwman, T. Faasen & J. Noordijk 2023. Insectenrijkdom in de Brabantse boomkronen. – De Levende Natuur 124 (2): 73-77.
- Merkx, M. 2022. Verborgene belangen: borstelwormen in het zand van het Nederlandse strand. – Zoekbeeld 12 (2): 8-9.
- Middelman, V. & R. Vos 2023. Nationale nachtvlindernacht 2022 bij het Groene Huis in Amersfoort, 1 juli 2022. – Franje 26 (51): 24-26.
- Middelman, V. & R. Vos 2023. Rupsen- en bladmineerdersexcursie, 10 september 2022 in Swalmen. – Franje 26 (51): 32-34.
- Mienis, H.K. 2022. Bleke mantelnaaktslak *Pallifera dorsalis* (A. Binney, 1842) uit Nederland ontdekt in Israël. – Spirula 432: 9-10.
- Mienis, H.K. 2023. Bleke mantelnaaktslak *Pallifera dorsalis* nogmaals aangetroffen in Israël in een zending plantenstekken uit Nederland. – Spirula 434: 27-28.
- Mienis, H.K. 2023. Een overzicht van de weekdierfauna sinds 1960 aanwezig in de Bulldozerplas op de Boschplaat, Terschelling. – Spirula 435: 14-16.
- Mienis, H.K. 2023. Weekdieren in en rond het Boortorenplak op Terschelling. – Spirula 434: 24-26.
- Moens, M., J.C. Biesmeijer, S.G.T. Klumpers & L. Marshall 2023. Are threatened species special? An assessment of Dutch bees in relation to land use and climate. – Ecology and Evolution 13 (7): e10326. doi.org/10.1002/ece3.10326.

- Mol, A. 2023. Het genus *Dolerus* in Nederland en België (Symphyta, Tenthredinidae): soortenlijst en wijzigingen in de nomenclatuur. – *HymenoVaria* 27: 14-17.
- Mol, A. 2023. Netvlugelige insecten in de boomkronen. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* – TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 17-20.
- Mol, A. 2023. Over *Acantholyda laricis* (Pamphiliidae). – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* – TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 21-23.
- Mol, A. 2023. Overzicht van nieuwe soorten in De Kaaistoep in 2022. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* – TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 107-109.
- Mol, A. 2023. Eendagsvliegen in beeld. – *Natura* 120 (1): 8-11.
- Mol, A. & R. van den Broek 2023. De houtwespen (Siricidae) van De Kaaistoep. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* – TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 25-28.
- Mulder, G. & A.D.P. van Peursen 2023. Mollusken van de Coepelduynen. – *Spirula* 434: 34-41.
- Muus, T. 2022. De gewone biesbladroller (*Bactra lancealana*) voor het eerst gevonden op de parapluplant, *Cyperus papyrus*. – *Franje* 25 (50): 112.
- Muus, T. 2023. Sluipmoordenaar stikstof: vriend of vijand van de vlinder? – *Franje* 26 (51): 35-42.
- Naves, C. 2022. Enkele opmerkingen omtrent waargenomen kleine vlinders (Microlepidoptera). – *Franje* 25 (50): 117-120.
- Neckheim, C.N. & R.H. de Bruyne 2023. De gladde clausilia *Cochlodina laminata laminata* (Montagu, 1803) in Nederland; nieuw voor Amsterdam. – *Zoekbeeld* 13 (1): 12-14.
- Niekerken, E.J. van 2023. *Stigmella naturnella* (Klimesch, 1936) (Lepidoptera, Nepticulidae) a fast-spreading European leafminer of *Betula*, with a revised key to linear leafmines on *Betula*. – *Nota Lepidopterologica* 46: 37-82.
- Noordijk, J. 2023. Vier 'vuurmiersoorten' op de Unielijst invasieve exoten. – *Forum Formicidarum* 24 (1): 11-15.
- Noordijk, J. 2023. Wijdverspreide vestiging in Nederland en eerste melding voor België van de gewone dikkop *Pheidole pallidula* (Hymenoptera: Formicidae). – *Forum Formicidarum* 24 (1): 15-24.
- Noordijk, J. & P. Boer 2023. Exotische mieren in diertuingebouwen. – *De Harpij* 42 (1): 15-19.
- Noordijk, J. & J. Groothuis 2023. Een tweede kortstaartzweepschorpioensoort in Nederland: *Zomus bagnallii* (Schizomida: Hubbardiidae). – *Entomologische Berichten* 83 (1): 19-20.
- Noordijk, J. & J. Groothuis 2023. Twee *Apheanogaster*-soorten nieuw op de lijst van geïmporteerde mierenexoten (Hymenoptera: Formicidae). – *Entomologische Berichten* 83 (3): 80-81.
- Noordijk, J. & A.J. van Loon 2022. De mierenfauna van de Brunsummerheide. – *Forum Formicidarum* 23 (3): 3-7.
- Noordijk, J., G. Vierbergen & J. Bink 2023. Eerste vondsten van de kogelspin *Steatoda paykulliana* in Nederland (Aranaea: Theridiidae). – *Entomologische Berichten* 83 (2): 26-28.
- Odé, B. 2023. Ongehoord insectenzang. – *Natura* 120 (1): 18-20.
- Peeters, K. 2022. Aanwezigheid van de zwarte kielnaaktslak *Milax gagates* (Draparnaud, 1801) in mijn volkstuin in Alphen aan den Rijn anatomisch bevestigd. – *Spirula* 432: 11-12.
- Peeters, K. 2023. Nieuwe avonturen van een getande melkslak *Otala lactea* (Müller, 1774) in het Groene hart. – *Spirula* 436: 12.
- Peeters, T. 2023. Met een opvallende ichneumonide even terug naar pater Aloys Adriaans. – *HymenoVaria* 27: 33-38.
- Peeters, T. 2023. Enkele woorden van en over Leo Blommers (1941-2023). – *HymenoVaria* 28: 63-65.
- Peeters, T. & H. Nieuwenhuijsen 2023. Herinneringen aan Rinus Sommeijer (1944-2023). – *HymenoVaria* 28: 66-68.
- Peeters, T., W. Klein, A. van Diemen & R. Oors 2023. Hymenoptera in boomkronen in De Kaaistoep in 2021. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* – TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 29-34.
- Peursen, A.D.P. van & G. Mulder 2023. Een midweek in Zeeuws-Vlaanderen (29 maart-2 april 2021). – *Spirula* 435: 35-40.
- Piron, P.G.M., M.A.H.M. Sonnemans & O. Brinkkempers 2023. Records of three new aphid species in the Netherlands (Sternorrhyncha: Aphidoidea). – *Entomologische Berichten* 83 (4): 104-106.
- Post, F., W. Hirschi, W. Geraedts & P. Vossen 2023. De oranjetip-eikenwespvlieder *Synanthedon conopiformis* nieuw voor Nederland (Lepidoptera: Sesiidae). – *Entomologische Berichten* 83 (1): 8-13.
- Prick, M. 2023. De ontdekking van de sneeuwbalwespvlieder (*Synanthedon andrenaeformis*) in Limburg (Lepidoptera: Sesiidae). – *Natuurhistorisch Maandblad* 112 (8): 213-216.
- Prins, B. & E. Prins 2022. Verknijpte koninginnen van de gewone steekmier *Myrmica rubra*. – *Forum Formicidarum* 23 (3): 11-14.
- Redactie Forum Formicidarum 2023. Mierennieuwtjes - 2022. – *Forum Formicidarum* 24 (1): 3-9.
- Reinboud, W. 2022. Een halve schorpioenmierkoningin. – *Forum Formicidarum* 23 (3): 10-11.
- Reintjes, B. & G. Stooker 2023. Nachtvinders in het Schaapsgoor. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* – TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 45-50.
- Reverté, S., M. Miličić, J. Ačanski, A. Andrić, A. Aracil, M. Aubert, M.V. Balzan, I. Bartomeus, P. Bogusch, J. Bosch, E. Budrys, L. Cantú-Salazar, S. Castro, M. Cornalba, I. Demeter, J. Devalez, A. Dorchin, E. Dufrière, A. Đorđević, L. Fisler, Ú. Fitzpatrick, S. Flaminio, R. Földesi, H. Gaspar, D. Genoud, B. Geslín, G. Ghisbain, F. Gilbert, A. Gogala, A. Grković, H. Heimbürg, F. Herrera-Mesias, M. Jacobs, M. J. Milosavljević, K. Janssen, J.-K. Jensen, A. Ješovnik, Z. Józán, G. Karlis, M. Kasperek, A. Kovács-Hostyánszki, M. Kuhlmann, R. Le Divelec, N. Leclercq, L. Likov, J. Litman, T. Ljubomirov, H.B. Madsen, L. Marshall, L. Mazánek, D. Milić, M. Mignot, S. Mudri-Stojnić, A. Müller, S. Nedeljković, P. Nikolić, F. Ødegaard, S. Patiny, J. Paukkunen, G. Pennards, C. Pérez-Bañón, A. Perrard, T. Petanidou, L.B. Pettersson, G. Popov, S. Popov, C. Praz, A. Prokhorov, M. Quaranta, V.G. Radchenko, S. Radenković, P. Rasmont, C. Rasmussen, L. Reemer, A. Ricarte, S. Risch, S.P.M. Roberts, S. Rojo, L. Ropars, P. Rosa, C. Ruiz, A. Sentil, V. Shparyk, J. Smit, D. Sommaggio, V. Soon, A. Ssymank, G. Ståhls, M. Stavrinides, J. Straka, P. Tarlap, M. Terzo, B. Tomozii, T. Tot, L.-J. van der Ent, J. van Steenis, W. van Steenis, A.I. Varnava, N.J. Vereecken, S. Veselić, A. Vesnić, A. Weigand, B. Wisniewski, T.J. Wood, D. Zimmermann, D. Michez & A. Vujčić 2023. National records of 3000 European bee and hoverfly species: A contribution to pollinator conservation. – *Insect Conservation and Diversity* 16 (6): 758-775.
- Rond, J. de 2022. Bijenhabitats in Flevoland, onderzoek 2022. – Provincie Flevoland, Lelystad.
- Roosmalen, J. van 2022. Enkele aspecten van de kweek van de kleine mosboorder, *Batia lunaris*. – *Franje* 25 (50): 107-111.
- Rossius, J.-E., M. Kleinhans & K. Philippart 2023. Afsluitdijk decimeerde biodiversiteit Zuiderzee en IJsselmeer. – *De Levende Natuur* 124 (3): 117-120.
- Scaccini, D., P. Hendriks & M. Fremlin 2023. Morphometric traits of *Dorcus parallelipipedus* (Coleoptera: Lucanidae) larvae and adults: can differences between populations be ruled out? – *Annales de la Société Entomologique de France (N.S.)* 59 (4): 249-262.

- Schilthuizen, M. [2023]. Expeditie Achtertuint Alkmaar, Rinnewaard, 11-14 maart 2022. – Stichting Taxon Foundation, Leiden.
- Schilthuizen, M. [2023]. Geldermalsen, Lingedonk, 20-23 april 2022. – Stichting Taxon Foundation, Leiden.
- Schilthuizen, M. [2023]. Inventarisatie Landje Eilandspolder 8-17 augustus 2022. – Stichting Taxon Foundation, Leiden.
- Schipper, M. 2023. Schelpen van de Marker Wadden. – *Spirula* 435: 31-33.
- Schulten, A. 2022. Sphix voor niks.... – *De Vliegenmepper* 31 (2): 19-20.
- Sies, D. 2023. Een vondst van het noords kaardertje *Dictyna major* (Araneae: Dictynidae). – Nieuwsbrief SPINED 40: 19-20.
- Sikora, K., K. Zając, A. Bieniek, T. Jaworski, M. Kadej, R. Plewa, J.M. Gutowski, R. Ruta, A. Smolis, A. Eckelt, T. Bonacci, P. Brandmayr, L. Čížek, S.A. Davenis, L. Fuchs, C. Heibl, J. Horák, A. Kapla, D. Kulijer, T. Olbrycht, O. Merkl, M. Miłkowski, J. Müller, J. Noordijk, S. Saluk, A. Thomaes, A. Vrezec & Ł. Kajtoch 2023. Phylogeography and distribution modelling reveal the history and future of a saproxylic beetle of European conservation concern. – *Journal of Biogeography* 50 (7): 1299-1314.
- Slikboer, L. 2023. Klaverdikpoot gaat vreemd op slangenkruid. – *HymenoVaria* 27: 32.
- Slikboer, L. & N. Godijn 2023. Binnendijken Delta waardevol leefgebied voor insecten. – *De Levende Natuur* 124 (5): 204-208.
- Slikboer, L. & N. Godijn 2023. Binnendijken als uitvalsbasis voor hommels (Hymenoptera: Apidae). – *Entomologische Berichten* 83 (6): 178-182.
- Slikboer, L., V. Kalkman & M. Kos 2023. Inleiding: Vier jaar aandacht voor hommels. – *Entomologische Berichten* 83 (6): 153-155.
- Slikboer, L., J.T. Smit, L. van der Jagt & G. Huijzers 2023. 'Panda van de Nederlandse Delta': De zandhommel *Bombus veteranus* in Nederland (Hymenoptera: Apidae). – *Entomologische Berichten* 83 (6): 162-170.
- Smit, J. 2023. De kortsnuitbloedbij *Sphecodes majalis* maakt een sprong noordwaarts. – *HymenoVaria* 28: 86-87.
- Smit, J.T., Th. Zeegers & J. Bouwman 2023. De boszandbij *Andrena coitana* minder zeldzaam dan gedacht? – *HymenoVaria* 28: 91-93.
- Soesbergen, M., E. Binnebosz & B. Cakir 2023. Nieuwe water-vlooiën voor de Limburgse fauna. – *Natuurhistorisch Maandblad* 112 (2): 73-77.
- Speelman, M. & V.J. Kalkman 2023. Verspreiding en ecologie van de heidehommel *Bombus humilis* in Nederland (Hymenoptera: Apidae). – *Entomologische Berichten* 83 (6): 156-161.
- Spek, E. van der, E. Speksnijder, J. Smit, P. Megens, R. Oors, M. van Adrichem & J. Smits 2023. Verslag voorjaarsexcursie Retranchement, Het Zwin 23-4-2022. – *HymenoVaria* 27: 6-7.
- Spek, E. van der, P. van Breugel, J. Smit, J. Prijs, A. van Dijk, W. Arp, M. van Adrichem, R. Oors, N. van den Meiracker, M. de Bont, V. Sanders & W. Klein 2023. Verslag zomerexcursie Gelderse Poort 6-8-2022. – *HymenoVaria* 27: 8-9.
- Spoelstra, K., S. Teurlinx, M. Courbois, Z.M. Hopkins, M.E. Visser, T.M. Jones & G.R. Hopkins 2023. Invertebrate community changes by long-term exposure to experimental light with different spectra. – *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences* 378: 20220364. doi.org/10.1098/rstb.2022.0364
- Staal, A. 2023. Eemsdiep - 'suppletie'. – *Het Zeepaard* 83 (2): 73-75.
- Stip, A., M. Tanis, L. Slikboer & J. Bokelaar 2023. Do bumblebees thrive in Dutch meadow bird reserves? (Hymenoptera: Apidae). – *Entomologische Berichten* 83 (6): 171-177.
- Stooker, G., H. Spijkers & P. van Son 2023. Nachtvinders in De Kaaistoep, seizoen 2022. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* - TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 51-61.
- Straalen, N.M. van 2023. Soil invertebrates. Kaleidoscope of adaptations. – CRC Press.
- Strack, H. 2022. Een tijdelijke populatie van de getande melkslak *Otala lactea* (O.F. Müller, 1774) aangetroffen in Dordrecht in 2007. – *Spirula* 432: 13.
- Strien, A.J. van & R.H.A. van Grunsven 2023. In the past 100 years dragonflies declined and recovered by habitat restoration and climate change. – *Biological Conservation* 277: 109865. doi.org/10.1016/j.biocon.2022.109865
- Stuurman, J. 2023. Vlinders in 't Spijkbos. – *Franje* 26 (51): 10-11.
- Termaat, T. 2023. Trending dragonflies. Assessing and explaining trends and threats on different scales. – Proefschrift, Universiteit Wageningen.
- Tolkamp, H., B. van Maanen & M. Korsten 2023. Haften, steenvliegen en kokerjuffers in het Vlootbeekgebied. – *Natuurhistorisch Maandblad* 112 (1): 32-49.
- Tuinstra, G. 2023. Interessante macro's in 2022. – *Franje* 26 (51): 12-16.
- Vergoossen, W.G. 2023. Mierenleeuwen (Myrmeleontidae) in het Nationaal Park de Meinweg. – *Natuurhistorisch Maandblad* 112 (8): 205-212.
- Verheyde, F., C. van Achterberg, Th. Zeegers & E. Diller 2023. Insectenfauna van Park Vliegbasis Soesterberg 2. Een blik op de levensgemeenschappen van sluipwespen op de voormalige Vliegbasis Soesterberg (Hymenoptera: Braconidae, Ichneumonidae). – *Entomologische Berichten* 83 (1): 2-7.
- Vermeulen, R., H. de Vries, A. Woldering, K. van der Laaken & R. van Klink 2023. Loopkever-samenstelling Mantingerbos sterk veranderd in zestig jaar. – *De Levende Natuur* 124 (5): 189-194.
- Verspui, K. & R. de Vos 2023. Identificatie van vlinders en andere insecten op illustraties uit het achttiende- en negentiende-eeuwse Nederland. – *Entomologische Berichten* 83 (5): 131-149.
- Versteeg, R. 2023. Interessante spinnensoorten op "De Hoge Veluwe". – Nieuwsbrief SPINED 40: 12-15.
- Visser, V. de, J. Noordijk, M. Brooks & A. Kuiper 2023. Vestiging en overlast van de grondgebonden termiet *Reticulitermes flavipes* in Nederland (Blattodea: Rhinotermitidae). – *Entomologische Berichten* 83 (4): 86-91.
- Vogels, J. & C. Hiddes 2023. *Xysticus luctator* L. Koch, 1870 (Araneae, Thomisidae) na 131 jaar weer in Nederland aangetroffen. – Nieuwsbrief SPINED 40: 2-7.
- Vorst, O. 2023. In memoriam Meindert A. Hielkema (1944-2022). – *Sektie Everts Info* 138: 5-6.
- Vorst, O., F. van Nunen, R. Jansen, C. van de Sande, T. de Goeij, Th. Breeschoten, A. Dees, J. Wieringa, A. Bouma, A. Littell, G. van Ee, B. van Maanen & A. Threels 2023. Bargerveen op herhaling - 10-12 september 2021. – *Sektie Everts Info* 138: 8-16.
- Wasscher, M. & J. Hermans 2022. Bastiaan Kiauta (1937 - 2022) overleden. – *Brachytron* 23 (1-2): 3-6.
- Wielink, P. van 2023. Acht soorten kevers, een sluipwesp en een trompetdier voor het eerst in De Kaaistoep. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022, 28e onderzoeksjaar.* - TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 37-39.
- Wieringa, J., F. van Nunen, R. Jansen, W. Rubers, B. Drost, T. de Goeij, J. Cuppen, K. Verhoogt, G. van Ee, J. Muilwijk, A. Bouma & A. Threels 2023. Verslag excursie Erfkamerling-schap - 14 mei 2022. – *Sektie Everts Info* 140-141: 8-16
- Willems, T. 2023. Zweefvliegeninventarisatie in een Friese dorps-tuin (Diptera: Syrphidae). – *Entomologische Berichten* 83 (2): 45-47.
- Zeegers, Th. 2022. In memoriam: Aat Barendregt. – *De Vliegenmepper* 31 (2): 5-6.
- Zijp, T. 2022. De klerenmot voelt zich thuis in Amstelveen. – *Franje* 25 (50): 95-96.
- Zijp, T. 2023. Meelmotten. – *Franje* 26 (51): 31.
- Zwakhals, K. 2023. Hymenoptera in boomkronen in De Kaaistoep

in 2021. – In: Peeters, T., T. Cramer, A. van Eck & A. Mol (red.), *Natuurstudie in De Kaaistoep. Verslag over 2022*, 28e onderzoeksjaar. - TWM Gronden BV, Natuurmuseum Brabant & KNNV-afdeling Tilburg, pp. 34-36.

Publicaties Nederlandse Antillen (non-marine)

- Agnarsson, I., J.A. Coddington, L. Caicedo-Quiroga, L.J. May-Collado & S. Pálsson 2023. Deep mtDNA sequence divergences and possible species radiation of whip spiders (Arachnida, Amblypygi, Phrynidae, *Phrynus/Paraphrynus*) among Caribbean oceanic and cave islands. – *Taxonomy* 3 (1): 133-147.
- Agudo-Padrón, A.I. 2023. Updated systematic inventory of the non-marine (land/terrestrial) molluscs occurring in the ABC Islands (Aruba, Bonaire and Curaçao), insular territory located in the Dutch Southeast Caribbean facing to the Western coast of Venezuela. – *Brazilian Journal of Animal and Environmental Research* 6 (3): 3008-3023.
- Bank, R.A. 2022. The valid name for the common West-Indian *Drymaeus* species is *D. elongates* (Röding, 1798), a nomen protectum (Gastropoda: Bulimulidae). – *Basteria* 86 (2): 114-119.
- Cupello, M., F.A.B. Silva & F.Z. Vaz-de-Mello 2023. The taxonomic revolution of New World dung beetles (Coleoptera: Scarabaeidae: Scarabaeinae). – *Frontiers in Ecology and Evolution* 11:1168754. doi: 10.3389/fevo.2023.1168754
- Dockx, C., K.A. Hobson, M. Kronforst, K.J. Kardynal, C. Pozo, J. Schuster, D.A. Green, M. Dix, S. Nallu, S. Lynch 2023. Migration of Eastern North American monarch butterflies via the South-east and the Atlantic: evidence from stable isotopes, thin layer chromatography, DNA and phenotype. – *Biological Journal of the Linnean Society* 139 (3): 294-325.
- Estrada-Álvarez, J.C. & E. Gutierrez 2023. Blattodea: Blattaria del continente americano; diversidad y distribución; retos y perspectivas. – In: Estrada-Álvarez, J.C., R. Núñez-Bazán, N. Valero-Pérez, M.R.F. Domínguez & M. de Luna (eds.). *Memorias del Primer Coloquio de Cucarachas Silvestres (Blattodea: Blattaria) de Latinoamérica (CCSL)*, pp. 15-38.
- Gimmel, M.L. 2023. Distribution and synonymy in New World *Litostilbus* Guillebeau (Coleoptera: Cucujoidea: Phalacridae). – *The Coleopterists Bulletin* 77 (2): 189-193.
- Haxaire, J. 2022. Un nouveau Sphingidae des îles St Barthelemy et de St Martin (Petites Antilles): *Cautethia noctuiformis choveti* (Lepidoptera Sphingidae). – *Lambillionea* 102 (3): 263-266.
- Naturalis & Stinapa 2023. Zoekkaart landslakken en zoetwaterslakken van Bonaire.
- Neckheim, T. 2022. Bezoek aan Saba; de Sabaanse land- en zoetwaterslakken. – *Zoekbeeld* 12 (2): 27-30.

Publicaties buitenland

- Broek, R. van den, P. Álvarez Fidalgo & J.T. Smit 2023. A new species of the genus *Conosiphon* Becker, 1923 and the first records of this genus for Europe (Diptera, Asilidae). – *ZooKeys* 1181: 59-79.
- De Knijf, G. 2022. Eerste waarnemingen van oranje zonnepijper (*Thritemis kirbyi*) in België. – *Brachytron* 23 (1-2): 28-32.
- Hausdorf, B. 2023. Distribution patterns of established alien land snail species in the Western Palaearctic Region. – *NeoBiota* 81: 1-32.
- Jung, J.-M., D.-H. Byeon, D.-H. Lee, Y. Nam, S. Jung, W.-H. Lee 2023. Spatial analysis of the occurrence of the western conifer seed bug *Leptoglossus occidentalis* (Heteroptera: Coreidae) in Europe based on multiple environmental variables. – *Ecology and Evolution* 13 (5): e10104. <https://doi.org/10.1002/ece3.10104>
- Kasperek, M., 2022.. Guide to the resin and wool carder bees (Anthidiini) of Europe and Western Turkey. – Chimaira Buchhandelsgesellschaft.
- Muus, T. 2022. De biologie en beschrijving van de rups van *Blastobasis decolorella* (Wollaston, 1858) in Portugal. – *Franje* 25 (50): 113-114.
- Nastasi, L.F., R.L. Kresslein, K.O. Fowler & S.R. Fernández Flores (eds.) 2023. Biodiversity & classification of wasps, 1st Edition. - WaspID Course. <https://scholarsphere.psu.edu/resources/a0edbed3-a28f-4212-a8bc-7742851ecbd4>
- Niedbała, W. & D. Liu 2023. Systematic, synonymic and biogeographical list of ptyctimous mites (Acari, Oribatida) in the world (1799-2022). – *Zootaxa* 5265 (1): 1-442.
- Thomson, R.E. 2023. Catalog of the Hydroptilidae (Insecta, Trichoptera). – *ZooKeys* 1140: 1-499.
- Verheyde, F. & W. Smets 2023. *Diphyus salicatorius* (Gravenhorst, 1820), specialist van de Kempen in Vlaanderen. – *HymenoVaria* 27: 27-28.
- Wood, T.J. 2023. The genus *Andrena* in Belgium: revisions, clarifications, and a key for their identification (Hymenoptera: Andrenidae). – *Belgian Journal of Entomology* 135: 1-63.
- Zeegers, T. 2022. Diptera: Tabanidae, Horseflies, Fihitra, Lalitr'omby, Boroa. – In: Goodman, S.M. (ed.), *The New Natural History of Madagascar*, Princeton University Press, pp. 1101-1106.
- Zeegers, Th. & W. Kim 2023. Contribution to the knowledge of Tachinidae (Diptera) of Korea. – *Linzer Biologische Beiträge* 54 (2): 669-678.
- Zeegers, Th., A.B. Ruchin & M.N. Esin 2023. New species of tachinid flies (Diptera: Tachinidae) from Russia, mostly from Republic of Mordovia. – *Eurasian Entomological Journal* 22 (2): 85-94.

